

**Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка**

**Факультет іноземних мов
Кафедра класичної філології**

ПРОГРАМА

**фахових вступних випробувань
для навчання на освітньо-кваліфікаційному рівні «Магістр» »/«Спеціаліст»
зі спеціальності «Латинська-старогрецька, грецька мова та антична література»**

Затверджено
на засіданні приймальної комісії
Львівського національного університету
імені Івана Франка
_____20____р. (протокол № ____)

Львів-2016

Фахові вступні випробовування перевіряють рівень фундаментальної та професійної підготовки вступників на ОКР «Магістр»/ «Спеціаліст», які повинні:

- володіти глибокими знаннями з латинської та старогрецької мов, користуватись ними у професійних та інших цілях; розуміти при читанні інтегрований зміст і деталі текстів різної змістової і мовної складності (крім вузькоспеціалізованих); знати основи грецького та римського віршування; вміти здійснювати лінгвістичний та філологічний аналіз текстів різних періодів і жанрів;

- володіти знаннями з теорії мови, знати основні положення сучасних лінгвістичних теорій, що становлять концептуальну основу теоретичних дисциплін; визначати на функціональному рівні граматичний статус омонімічних, синонімічних та полісемантичних конструкцій, трансформувати певні конструкції у семантично еквівалентні; мати належні знання з історії формування, фонетичної, морфологічної та синтаксичної систем латинської і давньогрецької мов; кваліфіковано аналізувати значення слова, особливості формування лексичних одиниць, підбирати синоніми, антоніми, будувати синонімічні ряди, формувати тематичні групи, лексико-синонімічні поля;

- знати процес виникнення та формування давньогрецької та римської літератури, історичні умови їх формування; періоди розвитку літератури; роди і жанри, характерні для кожного періоду; жанрові особливості певного твору представників кожної епохи, особливості їхньої творчості, а також роль у розвитку національної літератури; уміння критично аналізувати художні твори; диференціювати особливості окремих напрямків, течій, жанрів, художніх творів.

Програма вступних фахових випробовувань укладена згідно зазначених вище вимог на основі навчальних програм таких фундаментальних і професійно-орієнтованих дисциплін: 1.«Латинська мова і автори»; 2. «Старогрецька мова і автори»; 3. «Історія латинської мови»; 4.«Історія старогрецької мови»; 5.«Історія старогрецької літератури»; 6.«Історія римської літератури»; 7.«Сучасна грецька мова»; 8. «Історія античної культури»; 9. «Грецька епіграфіка»; 10. «Методика викладання латинської мови».

1. Латинська мова і автори. Старогрецька мова і автори. Сучасна грецька мова.

Тестування з латинської, старогрецької та сучасної грецької мов має на меті перевірити рівень мовної компетенції вступників на ОКР «Магістр». Мовна компетенція передбачає глибокі знання системи мовних моделей та вербалізованих лінгвістичних операцій і їх використання у процесі роботи над текстами різних періодів і жанрів. На основі активного і пасивного володіння лексичним матеріалом через мовну здогадку і граматичну компетенцію необхідно виявити під час тестування здатність до адекватного вибору лексичних еквівалентів та граматичних структур. Бакалаври повинні уміти перекладати з латинської, старогрецької, грецької мови на українську без словника відомий текст та зі словником - невідомий, здійснювати лінгвістичний та філологічний аналіз тексту.

1.1. Граматична компетенція

1.1.1. Латинська мова і автори

Іменник. Граматичні категорії іменника. Іменники I- V відмін та їх відмінювання. Особливості відмінювання рівноскладових іменників III відміни на -is та іменників Iuppiter, bos, vas, vis. Винятки щодо роду іменників II – IV відмін.

Прикметник. Прикметники I-III відмін та їх відмінювання. Займенникові прикметники, особливості їх відмінювання. Ступені порівняння прикметників. Суплетивні ступені порівняння. Особливості утворення ступенів порівняння. Ступені порівняння прийменникового походження.

Дієслово. Граматичні категорії дієслова. Поділ на дієвідміни. Основи інфекта і перфекта. Часи системи інфекта і перфекта активного і пасивного стану. Зміна активної конструкції на пасивну. Дієприкметник (теперішнього, минулого майбутнього часу). Герундій та герундив. Заміна герундія герундивом. Супін. Інфінітив. Інфінітивні конструкції (accusativus cum infinitivo, nominativus cum infinitivo). Ablativus absolutus. Способи дієслова (дійсний, умовний, наказовий). Вживання умовного способу у головних та незалежних реченнях. Відкладні та напіввідкладні дієслова. Неправильні

дієслова. Дієслова складені з *sum, fero*. Дієслова *volo, polo, malo, eo, edo*. *Verba defectiva*. Безособові дієслова.

Займенник. Особові, присвійні та зворотний займенники. Вказівні займенники. Відносний займенник. Питальні займенники. Неозначені, означальні і заперечні займенники.

Числівник. Кількісні і порядкові числівники. Розділові і прислівникові числівники. Відмінювання числівників. Римський календар.

Прислівник. Способи творення прислівників. Ступені порівняння прислівників.

Прийменник. Прийменники з аккузативом. Прийменники, що вживаються з аблативом. Прийменники з аккузативом і аблативом.

Синтаксис відмінків. *Nominativus*. *Nominativus duplex*. *Vocativus*.

Accusativus. Аккузатив прямого додатка. Подвійний знахідний відмінок. Знахідний відмінок додатка і присудка. Знахідний особи і речі. Знахідний відмінок на позначення простору. *Accusativus temporis*. *Accusativus exclamationis*. *Accusativus adverbialis*

Genetivus. *Genetivus possessivus*. *Genetivus subiectivus*. *Genetivus obiectivus*. *Genetivus obiectivus*. *Genetivus criminis*. *Genetivus pretii*.

Dativus. Давальний відмінок непрямого додатка. *Dativus commodi et incommodi*. *Dativus possessivus*. *Dativus ethicus*. *Dativus finalis*.

Ablativus. Синкретичний характер аблатива. Аблатив як віддільний відмінок. *Ablativus separationis* *Ablativus inopiae*. *Ablativus originis*. *Ablativus auctoris* *Ablativus comparationis*. Аблатив як орудний відмінок. *Ablativus instrumenti*. *Ablativus copiae*. *Ablativus pretii*. *Ablativus causae*. *Ablativus originis*. *Ablativus limitationis*. *Ablativus mensurae*. *Ablativus sociativus*. *Ablativus modi*. *Ablativus qualitatis*. Аблатив у функції місцевого відмінка.

Синтаксис складного речення. Підрядні речення мети і додаткові. Підрядні речення зі сполучником *cum historicum* і *cum temporale*. Узгодження часів. Непряме питання. Підрядні речення зі сполучником *quin, quominus*. Підрядні наслідкові речення. Підрядні речення причини. Підрядні умовні речення. Підрядні речення допустові. Підрядні відносні речення. Підрядні

речення часу. Підрядні порівняльні речення. Непряма мова. Явище уподібнення способів. Інфінітив та інфінітивні конструкції. Синтаксичні функції інфінітива.

Синтаксичні функції дієприкметника. Особливості вживання герундія та герундива. Супін I та супін II.

1.1.2. Старогрецька мова і автори

Дієслово. Поділ дієслів на дієвідміни. I дієвідміна. Indicativus, imperativus, infinitivus praesentis activi et medii et passivi. Imperfectum activi et medii et passivi. Indicativus et infinitivus futuri activi et medii. Verba pura et muta. Indicativus et infinitivus aoristi I activi et medii. Verba pura et muta. Verba contracta (εω, αω, οω). Coniunctivus et optativus praesentis activi et medii - passivi. Coniunctivus, optativus et imperativus aoristi I activi et medii. Verba pura et muta. Futurum activi et medii verba liquida. Futurum atticum. Aoristus I activi et medii verba liquida. Aoristus II activi et medii. Indicativus, coniunctivus, optativus, imperativus, infinitivus et participium aoristi I passivi. Futurum I passivi.

Aoristus II et futurum II passivi. Indicativus, coniunctivus, optativus, imperativus, infinitivus et participium perfecti activi. Verba pura, muta et liquida. Plusquamperfectum activi.

Perfectum II et plusquamperfectum II activi. Indicativus, coniunctivus, optativus, imperativus, infinitivus et participium perfecti medii et passivi. Plusquamperfectum medii et passivi. Futurum III passivi.

Participium praesentis, futuri, aoristi et perfecti active et medii-passivi.

Adiectiva verbalia.

II дієвідміна. Praesens, imperfectum, aoristus, futurum, perfectum, plusquamperfectum activi et medii - passivi дієслів δίδωμι, τιθημι, ιημι, ιστημι. Форми з неперехідним значенням від ιστημι. Дієслова на -μι першого та другого класу. Дієслова: εσταναι, τεθναται, δεδιεναι. Дієслова: οίδα, ειμι, χρη, ειμι, καθημαι, κεκαμαι. Аорист II без сполучного голосного. Неправильні дієслова на ω V-VIII класів.

Іменник. Відмінювання іменників I відміни чоловічого та жіночого роду. II відміна. Особливості відмінювання іменників середнього роду. Винятки щодо роду. III відміна: основи на приголосні, основи на ρ (πατηρ, μητηρ,

θυγατηρ, Δημητηρ), іменники середнього роду на – ος та – ας. Власні імена на ης і κλης. Основи на голосні та дифтонги. Неправильні іменники.

Прикметник. Прикметники на ος, η, ον та ος, α, ον. Прикметники з закінченнями – ος та – ον. Прикметники на ης, ες. Прикметники на υς, εια, υ. Ступені порівняння прикметників. Суплетивні ступені порівняння прикметників. Неповні ступені порівняння. Ступені порівняння прийменникового походження.

Числівник. Кількісні числівники та їх відмінювання. Порядкові числівники та прислівникові числівники.

Займенник. Особові і присвійні займенники. Займенник αυτος, ο, αυτος. Зворотні займенники. Займенник αλλος та взаємний займенник. Вказівні і відносні займенники. Питальні і неозначені займенники. Співвідносні займенники.

Прийменник. Прийменники з родовим відмінком. Прийменники з давальним відмінком. Прийменники із знахідним відмінком. Прийменники з родовим і знахідним відмінком. Прийменники з трьома відмінками.

Синтаксис простого речення. Nominativus: подвійний називний відмінок. Вокатив. Accusativus: Знахідний відмінок зовнішнього об'єкта. Подвійний знахідний відмінок. Знахідний відмінок внутрішнього об'єкта. Знахідний відмінок відношення. Знахідний прислівниковий. Знахідний відмінок часу. Знахідний відмінок протяжності. Genetivus. Родовий підмета і додатка. Родовий відмінок приналежності. Родовий характеризуючий. Родовий відмінок розділовий. Родовий відмінок віддалення. Родовий відмінок часу. Родовий відмінок порівняння. Родовий відмінок звинувачення. Родовий відмінок причини. Родовий відмінок достатку і нестачі. Родовий відмінок ціни і вартості. Родовий відмінок якості. Родовий відмінок діючої особи. Dativus. Давальний відмінок. Давальний відмінок у власній функції. Давальний відмінок інтересу. Давальний відмінок приналежності. Давальний відмінок міри. Давальний відмінок спільноти. Давальний відмінок способу дії. Давальний відмінок знаряддя. Давальний відмінок виконавця. Давальний відмінок причини.

Давальний відмінок відношення. Давальний відмінок місця. Давальний відмінок часу. Давальний відмінок мети.

Функції кон'юнктива та оптатива у головному та незалежному реченнях. Синтаксичні функції інфінітива. Інфінітивні звороти. Синтаксичні функції дієприкметника. Genetivus absolutus.

Синтаксис підрядного речення.

Засоби вираження мети у старогрецькій мові. Засоби вираження умови у старогрецькій мові. Modus realis, modus eventualis. Modus potentialis, modus irrealis. Засоби вираження допусту у старогрецькій мові. Підрядні допустові речення. Дієприкметникові конструкції.

Функціонально-семантичне поле наслідку у старогрецькій мові. Перша та друга модель підрядних наслідкових речень. Підрядні речення додаткові з сполучниками *ὅτι, ὅς, ὅπως*. Підрядні речення додаткові після дієслів «боязні». Пряме питання. Непряме питання.

Засоби вираження причини у старогрецькій мові. Підрядні відносні речення. Підрядні відносні речення з семантичними відтінками. Підрядні речення часу з індикативом та кон'юнктивом. Підрядні речення часу з оптативом та інфінітивом.

1.1.3. Сучасна грецька мова

Грецький алфавіт. Правила вимови.

Іменник. Означений та неозначений артикль. Значення, види та утворення іменників. Граматичні категорії іменників (рід, число, відмінки). Відмінювання іменників. Знахідний відмінок іменників. Родовий відмінок іменників. Іменники жіночого роду на *-ος*. Іменники чоловічого роду типу *ο συγγενης*. Іменники середнього роду типу *το λαθος*.

Дієслово. Дієслово *είμαι*. Заперечення. Теперішній час дійсного способу активного стану дієслів II дієвідміни. Дієслова *λέω, πάω, τρώω, ακούω, φταίω*. Теперішній час дійсного способу активного стану дієслів дієслів на *-αω*. Теперішній час дійсного способу активного стану дієслів дієслів на *-εω*. Теперішній час дійсного способу пасивного стану. Аорист дійсного способу активного стану регулярних дієслів. Майбутній час дійсного способу активного

стану регулярних дієслів. Наказовий спосіб теперішнього часу активного та пасивного стану. Аорист дієслів типу σηκώνομαι. Παρακείμενος. Υπερσυντέλικος. Παρατατικός. Συνεχής Μελλοντάς. Συνεχής Υποτακτική. Συνεχής Μελλοντάς, Παρατατικός дієслів пасивного стану. Відкладні дієслова.

Прикметник. Прикметники на -ος, -η, -ο. Прикметники на -ης, -α, -ικο. Прикметники на -ης, -ες. Прикметники на -υς, -ια, -υ. Прикметники на -ης, -ια, -ι. Ступені порівняння прикметників.

Займенник. Особові та присвійні займенники. Займенник κανένας, καμία, κανένα.

Числівник. Кількісні та порядкові числівники.

Прислівник.

Синтаксис. Підрядні речення мети, причини, наслідку, часу, типи умовних речень. Речення з πρόκειται. Зворот μου αρέσει.

1.2. Лексична компетенція

Оперувати основними поняттями лексикології; кваліфіковано визначати лексичне значення слова чи фразеологізму; розрізняти види лексичних значень та системних зв'язків лексики, підбирати синоніми, антоніми, будувати синонімічні ряди; формувати тематичні групи, лексико-семантичні поля; користуватись різними типами словників.

Мати словниковий запас, який дозволяв би розуміти тексти будь-якого рівня складності (крім вузькоспеціалізованих) (з латинської мови 3000 слів і словосполучень, з старогрецької – 2500). Перекладати та здійснювати лінгвістичний аналіз латинських та старогрецьких прозових (Цезар «Записки про гальську війну», Цицерон «Перша промова проти Катіліни», Салюстій «Змова Катіліни», Лівій «Від заснування Риму», Ксенофонт «Анабазис», Платон «Крітон», Геродот «Історія», «Новий Заповіт») і поетичних творів (Овідій «Метаморфози», «Скорботні елегії»; Вергілій «Енеїда»; Лукрецій «Про природу речей»; Гомер «Іліада», «Одісея»).

Зі сучасної грецької мови вступники повинні володіти лексичним запасом обсягом 3500 слів та словосполучень. Сприймати на слух різножанрові та різнопредметні автентичні тексти з тривалістю звучання до 6 хв. Та

письмового відтворення основної інформації тексту та відтворення детальної інформації у текстовому форматі, викладати свою думку, реалізовувати певні типи тексту, що мають свою структуру і композицію з дотриманням параметрів комунікативно-стилістичної доцільності та мовної правильності, створити логічно структурований та граматично правильний текст обсягом до 150 слів.

Література

1. Оленич Р. М. Латинська мова. – Львів, 1993 (2004)
2. Оленич Р.М., Оленич І.Р., Чернюх Б.В. Латинська мова. Навч. посібник. – Львів, 2008.
3. Соболевский С. И. Грамматика латинского языка. Часть теоретическая. – М., 1958
4. Соболевский С. И. Грамматика латинского языка. Часть практическая. – М., 1959
5. Таривердиева М.А. Теоретическая грамматика латинского языка. – М., 1988.
6. Таривердиева М.А. От латинской грамматики к латинским текстам. – М., 1997.
7. Боровский Я. М., Болдырев А.В. Учебник латинского языка. – М., 1975
8. Дворецкий И.Х. Латинско –русский словарь. – М.,1976
9. Трофимук М.С., Трофимук О.П. Латинсько-український словник. – Львів, 1998.
10. Cornelius Nepos. De viris illustribus. Hannibal.
11. C. Iulius Caesar. Commentarii de bello Gallico. Liber I.
12. P. Ovidius Naso. Metamorphoses. Tristiae.
13. M. Tullius Cicero. In Catilinam oratio prima.
14. C. Sallustius Crispus. Coniuratio Catilinae.
15. T. Livius. Ab urbe condita. Liber I.
16. P. Vergilus Maro. Aeneis. Liber I.
17. T. Lucretius Carus. De rerum natura. Libri I, V.
18. В. Маслюк., Л. Олійник. Грецька мова. – Львів, 1999.
19. Звонська-Денисюк Л.Л. Давньогрецька мова: Підручник. – К., 1997.
20. Соболевский С.И. Древнегреческий язык: Учебник. – М., 1948.

21. Древнегреческо-русский словарь. Сост. И.Х.Дворецкий: В 2 т. – М., 1958.– Т.1-2.
22. Вейсман А.Д. Греческо-русский словарь. – СПб., 1899 (фотовидання-репринт 1991 р.).
23. Plato. Criton. Apologia Socratis.
24. Xenophon. Anabasis Cyri.
25. Homerus. Ilias. Libri VI, VII. Odyssea. Liber I.
26. Herodotus. Historiae. Liber IV.
27. Novum Testamentum.
28. Αρβανιατάκης Κ., Αρβανιατάκη Φ. Επικοινωνήστε ελληνικά. Πρώτο μέρος. Αθήνα: Δέλος, 2000
29. Δημήτρα Δ., Παπαχειμόνα Μ. Ελληνικά τώρα 1+1. Αθήνα.: Νόστος, 1992
30. Τα Νέα Ελληνικά για Ξένους. Θεσσαλονίκη, 1998
31. Хориков И.П. Новогреческо-русский словарь. М., 1967

Інформаційні ресурси

1. <http://www.hs-augsburg.de/~harsch/augustana.html>
2. <http://www.thelatinlibrary.com/>
3. <http://www.perseus.tufts.edu/hopper/collection?collection=Perseus:collection:Greco-Roman>

2. ІСТОРІЯ ЛАТИНСЬКОЇ ТА СТАРОГРЕЦЬКОЇ МОВ

2.1. Історія латинської мови

Джерела вивчення історії латинської мови. Періодизація розвитку латинської мови. Характер латинського наголосу. Монофтонгізація дифтонгів на початку, в середині та кінці слова. Зміна якості голосних у середині слова у відкритих і закритих складах.

Зміни якості голосних у кінці слова. Зміни голосних під впливом сусідніх фонем. Подовження та скорочення голосних. Синкопа, апокопа, анаптика. Асиміляція приголосних.

Історія відмінкових закінчень іменників I–V відмін. Ступені порівняння прикметників. Займенник. Особові і зворотний займенники. Присвійні займенники Вказівні займенники. Питальні та відносний займенники. Особові закінчення активного і пасивного стану. Походження форм інфекта. Походження форм перфекта. Особові закінчення перфекта. Кореневі утворення. Іменні віддієслівні форми: *participium praesentis activi*, *participium perfecti passivi*, *supinum*, *gerundium*, *gerundivum*. *Participium futuri*. Інфінітиви. Неправильні дієслова.

Література

1. Чернюх Б. В. Історична граматики латинської мови. – Львів, 2008.
2. Линдсей В. М. Краткая историческая грамматика латинского языка. – М., 1994
3. Нидерман М. Историческая фонетика латинского языка. – М., 1949.
4. Тронский И. М. Историческая грамматика латинского языка. – М., 1960.
5. Тронский И. М. Очерки из истории латинского языка. – М.; Л., 1953
6. Эрну А. Историческая морфология латинского языка. – М., 1950

2.2. Історія старогрецької мови

Грецький алфавіт. Дифтонги. Придих. Довгота та короткість голосних. Правила наголошення. Типи наголосу. Слова без наголосу: енклітики та проклітики.

Загальногрецька прамова. Її хронологічні межі. Питання про міграцію предків греків з їх індоєвропейської прабатьківщини і час їх приходу на Балканський півострів. Давньогрецький субстрат у старогрецькій мові. Джерела вивчення історії старогрецької мови (етнографічні та літературні). Періодизація історії грецької мови.

Діалектне членування грецької мови. Початок членування загальногрецької мови на діалектні групи. Основні групи діалектів грецької мови класичної епохи: іонійська, еолійська, дорійська, аркадо-кіпрська, північно-західна. Фонетико-морфологічні особливості основних грецьких діалектів.

Грецький наголос. Види наголосу. Проклітики. Енклітики.

Система голосних старогрецької мови. Доля індоєвропейських коротких та довгих голосних на грецькому ґрунті. Зміни голосних: скорочення та подовження голосних. Протетичні голосні. Анаптикса. Чергування голосних. Кількісне та якісне чергування. Індоєвропейські короткі та довгі дифтонги та їх доля на грецькому ґрунті.

Система приголосних старогрецької мови. Індоєвропейські губні, зубні та придихові і їх доля на грецькому ґрунті. Індоєвропейські палатальні, велярні та лабіовелярні і їх доля на грецькому ґрунті. Індоєвропейські сонанти та їх доля на грецькому ґрунті. Голосні «і», «u» у консонантній функції.

Історія відмінкових закінчень іменників тематичної відміни. Історія відмінкових закінчень іменників з основою на α . Історія відмінкових закінчень іменників атематичної відміни. Приголосні основи. Іменники атематичної відміни з основою на голосні. Іменники атематичної відміни з основою на дифтонги.

Ступені порівняння прикметників. Займенники. Вказівні, відносні, питальні та неозначені займенники. Особові та присвійні займенники.

Дієслово. Презенс. Кореневий атематичний презенс без подвоєння. Дієслова $\epsilon\mu\iota$ та $\epsilon\mu\acute{\iota}$. Аорист. Аорист тематичний та сигматичний. Перфект. Первісне значення перфекта. Перфект без подвоєння. Дієслово $\omicron\delta\alpha$. Майбутній час.

Література

1. Лурье С.Я. Основы исторической фонетики греческого языка с учетом языка микенских надписей. – Львов, 1961.
2. Шантрен П. Историческая морфология греческого языка. – М., 1953.
3. Широков О.С. История греческого языка. – М., 1983.
4. Jurewicz O. Gramatyka historyczna języka greckiego. – Warszawa, 1999.

Інформаційні ресурси

1. <http://indo-european.nl/>

3. ІСТОРІЯ СТАРОГРЕЦЬКОЇ ТА РИМСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

3.1. Історія старогрецької літератури

Боги і герої у грецькій міфології.

Гомерівський епос. Троянський та фіванський цикли міфів. Цикл міфів про Геракла. Гомер “Іліада”. Епічний зміст поеми, образи героїв, різноманітність та цілісність характерів. Зображення богів. Художні засоби поеми. Гомер “Одіссея”. Зміст поеми, образи героїв.

Гомерівське питання у його історичному розвитку. Основні теорії. Час і місце створення поем, мова поем. Гомерівські гімни. Кіклічні поеми.

Гесіод і його творчість. Дидактична поема “Роботи і дні”. “Теогонія” і розвиток генеалогічної поезії.

Загальна характеристика старогрецької лірики. Основні її види (елегія, ямб, монодична лірика, хорова лірика). Грецька елегія. Основні представники жанру елегії (Каллін, Тиртей, Мімнерм, Солон, Теогнід). Ямбічна поезія (Архілох, Сімонід Аморгський, Гіппонакт).

Алкей і Сапфо – творці монодичної лірики. Громадянські мотиви у творчості Алкея, любовна лірика Сапфо. Любовна тематика у поезії Анакреонта. Анакреонтична лірика. Хорова лірика та її представники. Піндар, Вакхлід.

Фольклорні джерела грецької драми. Грецький театр. Походження драми. Сакральний характер драми і роль культу Діоніса у її створенні. Теорії походження трагедії. Структура античної трагедії.

Есхіл – поет становлення афінської демократії. Біографічні відомості. Значення греко-перських війн для творчості Есхіла. Світогляд Есхіла, суспільна і філософська проблематика його трагедій. Драматургічні нововведення Есхіла. Роль хору.

Софокл – поет розквіту афінської демократії у “вік Перікла”. Боротьба людини з призначеною долею у трагедіях “Цар Едіп”, “Едіп в Колоні”. Проблематика трагедій “Антигона”, “Філоктет”, “Електра”. Образи героїв. Драматургічна майстерність Софокла.

Евріпід – “найтрагічніший з поетів”, поет кризи афінської демократії. Новий тип драматургії, розробка характерів, витончений психологізм, складність інтриги. Образи героїв.

Походження комедії та її джерела. Арістофан – “батько комедії”. Політична і філософська сатира (“Вершники”, “Хмари”). Питання війни і миру (“Ахарняни”, “Мир”, “Лісістрата”). Літературно-естетична критика (“Жаби”), соціальна утопія (“Птахи”, “Багатство”).

Основні напрямки у розвитку прозаїчних жанрів у V-IV ст. до н.е.

Грецька історична наука. Геродот – “батько історії”. Фукидід. Ксенофонт.

Ораторське мистецтво. Основні види ораторської прози. Лісій і його судові промови. Структура судової промови. Ісократ, Демосфен.

Філософська проза. Платон – творець нового жанру – філософського діалогу. Художня майстерність Платона. Драматична побудова діалогів, структура і роль промов, пошуки істини шляхом дискусії. Роль Сократа у системі діалогів (“Апологія”, “Критон”, “Бенкет”, “Федр”, “Федон”). Арістотель, його твори “Поетика” і “Риторика”

Елліністичний період старогрецької літератури. Менандр і нова аттична комедія (“Третейський суд”, “Відрізана коса”, “Відлюдник”). Тематика “нової комедії”. Александрійська поезія, її тематика, міфологізм. Каллімах і його поетична збірка міфологічних історій. Малі форми. Епілії і їх побутове забарвлення. Аполлоній Родоський. “Аргонавтика”. Теокрит – творець буколічного жанру. Тематика і сюжет ідилій.

Література епохи римського володарювання. Плутарх і жанр порівняльних життєписів. Художні методи античної біографії. Лукіан. Грецький роман. “Повість про кохання Херея і Каллірої” Харітона, “Ефіопіка” Геліодора – любовно-авантюрні романи, “Дафніс і Хлоя” Лонга – буколічний роман. Структура роману.

Література

1. Пащенко В.І., Пащенко Н.І. Антична література. – К., 2004.
2. С.И. Радциг. История древнегреческой литературы. – М., 1977.

3. Кун М.А. Легенди і міфи Давньої Греції. – К., 2002.
4. Антична література: Хрестоматія. / упор. Білецький О.І. – К., 1968.
5. Борухович В.Г. История древнегреческой литературы. Классический период. – М., 1962.
6. Тронський І.М. Історія античної літератури. – К., 1959.
7. Антична література. За ред. Тахо-Годі А.А. – Київ, 1976.
8. Антична література. Хрестоматія. Ч.1. Давньогрецька поезія в українських перекладах і переспівах / упор. В.П. Маслюк. – К., 1994.

Інформаційні ресурси

1. <http://ae-lib.org.ua/>

3.2. Історія римської літератури

Найдавніша проза. Закони 12 таблиць. Рання римська література. Лівій Андронік. Його літературна діяльність, переклади грецьких творів. «Латинська Одиссея». Гней Невій. Актуально – політичні мотиви його поезії. Міфологічні трагедії та претексти. Комедійна творчість Невія. Історичний епос «Пунічна війна». Римська комедія. Плавт та його творчість. Теренцій. Біографія. Аристократична спрямованість творчості. Гуманно-філантропічне трактування соціальних проблем. Порівняльна характеристика театру Плавта і Теренція. Перші римські історики Фабій Піктор, Луцій Цінцій Анімент. Епос Еннія «Аннали» . Створення латинського гекзаметру. Сатури. Сучасники і послідовники Еннія. Трагедія Пакувія. Цицилій Стацій і його місце в розвитку римської палліати. Рання римська проза. Катон. Історичний епос. Трагедія. Творчість Акція.

Політична, філософська і літературна сатира Луцілія. Особистий характер мови його сатир. Розробка ораторського мистецтва. Цицерон та його роль в розвитку римської літератури. Літературна спадщина Цицерона. Чотири періоди його ораторської діяльності. Епістолярна спадщина Цицерона. Цезар як політик, оратор, історик. «Записки про галльську і громадянську війну». Особливості «Записок» як літературного жанру. Саллюстій. Жанр історичної монографії, «Змова Катіліни», «Югуртинська війна». Лукрецій і його поема

«Про природу речей» як відображення і художнє осмислення матеріалістичної філософії античного суспільства. Джерела поеми, її основні ідеї, побудова. Поети-неотеріки та їх естетичні принципи. Новий зміст поезії, нові жанри, метричні і мовні нововведення. «Учений» епілій, «легка» поезія. Валерій Катон, Цінна, Кальв, Фурій Бібакул. Катулл, його літературна спадщина. Композиція збірки віршів Катулла як відображення естетичних принципів елліністичних естетики. Тема кохання і дружби. Вірші проти Цезаря, літературна полеміка. Композиція віршів Катулла. Цикл Лесбії. Учені епілії, епіталами.

Золотий вік римської літератури. Літературні гуртки в Римі. Вергілій. «Буколіки». Соціальні і побутові моменти в «Буколіках» Вергілія. Поема «Георгіки», її ідеологічна та політична тенденція. «Енеїда» Вергілія як придворний епос епохи принципату. Зміст поеми та її композиція. Художні особливості. Драматизація епосу у Вергілія.

Горацій. Біографія і хронологічна послідовність творів. «Еподи» політичні, інвективні, ліричні. Горацій і Архілох. Характер «Сатир» як філософської бесіди. «Оди» Горація і їх відношення до давньогрецької та елліністичної лірики. Тематика од, їх жанрова і композиційна специфіка. Оди політичні, повчальні, любовні, філософські, застольні, «Римські оди». «Віковий гімн». «Послання». Горацій про значення поезії. Римська елегія. Корнелій Галл. Тібулл. Проперцій. Відношення до сучасності та літературна програма Проперція. Овідій. Біографія. «Любовні елегії», їх риторичний і повчальний характер. «Метаморфози» і «Фасти». «Скорботні елегії» та «Листи з Понту».

Римська історична проза. Тіт Лівій. Пізній період римської літератури. «Новий стиль». Сенека. Філософські трактати Сенеки. «Листи до Луцілія». Сенека як сатирик. «Огарбузнення». Лукіан. «Фарсалії» - епос на історичну тему. Моралістичні сатири Персія. Петроній та його роман «Сатирикон». Проза: Квінтіліан, Пліній Молодший. Поезія: Валерій Флакк, Сілій Італік. Стацій «Фіваїда» і «Сільви».

Реалістична течія в літературі. «Епіграми» Марціала. Ювенал та його сатири. Тацит, його політичні і моральні погляди. Ранні монографії Таціта «Агрікола», «Германія». Історичний метод Таціта. «Історія» і «Аннали».

Светоній. «Життєпис Цезарів», принципи побудови його біографій. Еллінофільство і двомовність. Апулей. Філософія і софістика в Апулея. «Апологія» і «Метаморфози», їх відношення до повісті псевдо – Лукіана. Основний сюжет і вставні новели. Ідейна спрямованість роману. Сатиричне зображення римського провінційного суспільства. Казка про Амура і Псіхею.

Література

1. Пащенко В.І., Пащенко Н.І. Антична література. – К., 2004.
2. Підлісна Г.Н. Антична література. – К., 1992.
3. Тахо-Годі А.А. Антична література. – К., 1976.
4. Тронский. І.М. Історія античної літератури. – К., 1959.
5. Білецький О.І. Антична література. Хрестоматія. – К., 1968.
6. Давня римська поезія в українських перекладах і переспівах: Хрестоматія / упор. В. Маслюк. – Львів, 2000.
7. Полонская К. П., Поняева Л. П. Хрестоматія по ранній римській літературі. – М., 1984.
8. Мирошенкова В.И., Федоров Н.А. Античная литература. Рим. Антология. – М., 1988.

4.ІСТОРІЯ АНТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ.

4.1. Історія античної культури Стародавньої Греції .

Джерела вивчення грецької культури: літературні, епіграфічні пам'ятки, археологічні розкопки. Періодизація розвитку грецької культури: еладська, мінойська, мікенська, культура гомерівської, архаїчної, класичної, елліністичної епох. Предмет і завдання курсу історії античної культури Стародавньої Греції. Критська культура. Періодизація розвитку критської культури. Поділ критського суспільства на класи: знать, ремісники, раби. Мистецтво Криту: архітектура, скульптура, живопис. Релігія. Письмо на Криті. Культура мікенської епохи. Джерела вивчення мікенської культури: мікенські написи, археологічні розкопки. Періодизація розвитку мікенської культури. Виникнення централізованої держави. Мистецтво, архітектурні пам'ятки в Мікенах, Тірінфі, Орхомені. Генріх Шліман та його роль в дослідженні Трої.

Культура гомерівської епохи. Літературні пам'ятки "Іліада" і "Одіссея". Економіка, соціально-політичні відносини в Греції гомерівської епохи. Житло, одяг, їжа, військова справа, релігія. Культура архаїчної епохи. Економіка. Виникнення держави-поліса. Грецька колонізація, її причини і основні напрями. Соціально-економічні наслідки грецької колонізації: розвиток торгівлі, посилення соціальних протиріч і класової боротьби. Грецька культура класичної епохи. Економіка. Політичний устрій в Греції класичної епохи.

Розвиток Афінівської демократії. Органи афінівської демократії: народні збори, службовці, рада, суд. Спарта Суспільний лад. Політичний устрій. Побут греків класичної епохи. Два напрями у вихованні: іонійський і спартанський. Грецька релігія. Спорт у греків. Олімпійські, немійські, піфійські, істмійські ігри. Система мір і ваг. Монета. Грецький календар. Грецька культура елліністичної епохи. Економіка і суспільно-політичні відносини в епоху еллінізму. Точні і гуманітарні науки. Грецьке мистецтво і його вплив на мистецтво народів Північного Причорномор'я.

4.2. Історія античної культури Стародавнього Риму .

Соціально-економічні, історичні і культурні особливості римської античності. Періодизація римської культури. Значення культурного надбання Стародавнього Риму. Джерела вивчення давньоримської культури. Італія, давні племена і їх культура. Географія Італії. Природні умови. Культура італійських народів. Грецький вплив. Етруски і їх культура. Заснування Риму, топографія. Територіальний ріст римської держави. Етнічний склад населення Риму. Державний устрій стародавнього Риму. Етапи становлення римської державності. Римська община. Римське громадянство. Народ. Соціальна структура римського суспільства. Патриції і плебеї. Патрони і клієнти. Раби і вільновідпущені. Рим в царську епоху. Суспільно-політичний устрій. Цар і сенат. Реформа Сервія Туллія. Епоха республіки. Органи державної влади. Народні збори. Сенат. Система магістратур. Боротьба плебеїв з патриціями. Період імперії. Соціальні зміни в імперський період. Римські провінції і їх адміністрація. Історія римської юриспруденції. Римський суд. Особливості римського права. Юридичні норми. Закони XII таблиць. Види судових

процесів. Хід судового процесу. Законодавство в імператорський період. Історичне значення римського права. Військова справа. Загальна характеристика військової справи у римлян. Військове мистецтво римлян, тактика. Роди військ. Командний склад. Озброєння римських воїнів. Табір. Військо на марші, облога, битви. Військові знамена, відзнаки. Нагороди і покарання. Організація тріумфу. Римський флот.

Сільське господарство в Стародавньому Римі. Відношення римлян до сільського господарства. Обробіток землі. Монетна система. Загальна характеристика монетної системи. Потрійний метал. Літературні джерела відомостей про монети. Побут в Стародавньому Римі. Римський дім (міський, сільський), меблі, їжа, одяг. Дороги, мости, акведуки, транспорт, терми. Римська родина. Форми шлюбів. Виховання молоді. Римські власні імена. Римські святи, видовища, звичаї. Книги. Бібліотеки. Релігія і міфологія. Відмінні риси давньоримської релігії і міфології. Культ предків. Римський пантеон. Еллінізація римської релігії. Східні культури. Грецькі колегії. Храми, вівтарі. Жертвоприношення. Релігійні свята. Римська наука. Культурне надбання Стародавнього Риму. Античність і середні віки. Античність і сучасність. Вплив античної культури на розвиток культури в Україні.

Література

1. Боннар А. Греческая цивилизация. – Т.1-2. – Ростов, 1994.
2. Винничук П. Люди, нравы, обычаи Древней Греции и Рима. – М., 1988.
3. Грант М. Классическая Греция. – М., 1998.
4. Куманецкий К. История культуры Древней Греции и Рима. – М., 1990.
5. Лисовый А., Ревеко К. Античный мир в терминах, именах и названиях. Минск. 1996.
6. Парандовський Я. Міфологія. К., 1997.
7. Суздальский Ю. На семи холмах. Очерки культуры Древнего Рима. М., 1965.
8. Утченко С. Древний Рим. События. Люди. Идеи. М., 1969.
9. Чумаченко Б. Вступ до культурології античності. К., 2009

5. МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ЛАТИНСЬКОЇ МОВИ

Предмет і завдання методики викладання латинської мови. Історія викладання латинської мови. Контроль знань. Предмет і завдання методики викладання латинської мови. Зв'язок з іншими навчальними дисциплінами. Загальноосвітнє, виховне та практичне значення викладання латинської мови. Свідомоспівставний метод як основний метод навчання латинської мови. Періодизація викладання латинської мови. Викладання латинської мови у стародавньому Римі та у середні віки. Викладання латинської мови в епоху Відродження та нові часи. Виникнення гімназій. Значення Яна Амоса Коменського в історії викладання латинської мови. Викладання латинської мови у дореволюційній Росії, в СРСР та незалежній Україні.

Методика проведення вступної лекції, пояснення фонетики, граматики та лексики. Контроль знань. Методика проведення вступної лекції. Мета вивчення латинської мови в залежності від спеціальності. Методика пояснення алфавіту, правил вимови, наголосу, довготи та короткості звуків. Індуктивний та дедуктивний методи викладання граматики латинської мови. Відбір граматичного мінімуму, критерії відбору ГМ. Граматичний розбір у викладанні латинської мови. Види граматичного аналізу. Лексичний мінімум на різних ступенях вивчення мови. Критерії відбору лексичних одиниць. Методика пояснення нової лексики. Прийоми введення невідомих слів. Способи закріплення лексики.

Застосування порівняльно-історичного та порівняльно-співставного методу, елементів виховної роботи, наочності та технічних засобів навчання на заняттях з латинської мови. Історизм у викладанні граматики латинської мови. Порівняльно-співставний метод у викладанні латинської мови. Виховна робота на заняттях з латинської мови. Наочність та технічні засоби навчання. Методика виконання аудиторних та домашніх робіт з латинської мови, способи

контролю, типи підручників. Оцінка якості практичних занять. Контроль знань. Методика читання та перекладу текстів. Прийоми роботи з текстом, Коментування текстів. Робота зі словником. Методика роботи в аудиторії. Види вправ і домашніх завдань. Способи контролю. Типи підручників та їх спеціалізація. Оцінка якості практичного заняття з латинської мови.

Література

1. Кацман Н. Л. Методика преподавания латинского языка / Нина Лазаревна Кацман. – М. : Гуманитарный издательский центр ВЛАДОС, 2003. – 254 с.
2. Кацман Н. Л. Актуальные проблемы методики преподавания латинского языка в системе высшего лингвистического образования на современном этапе / Нина Лазаревна Кацман. – М., 1989. – № 347.
3. Марру А. И. История воспитания в античности (Греция). Пер. с франц./ А. И. Марру. – М., 1998.
4. Жураковский Г.Е. Очерки по истории античной педагогики / Г.Е. Жураковский. – М.: Гос. учебно-педагогическое изд-во Наркомпроса РСФСР. – 470с.

6. ГРЕЦЬКА ЕПІГРАФІКА

Історія грецької епіграфіки. Предмет і завдання грецької епіграфіки. Історія епіграфічних відкриттів у стародавній Греції. Історія епіграфічних відкриттів в епоху Відродження. Збірки написів ХУІІ-ХУІІІ ст. *Corpus inscriptionum graecarum*. Епіграфіка після звільнення Греції від турецького панування. Заснування у Греції археологічних інститутів європейських країн та США. Грецька епіграфіка у дореволюційній Росії. Діяльність В. В. Латишева. Грецька епіграфіка у СРСР та незалежній Україні. Сучасний стан грецької епіграфіки.

Історія грецького алфавіту. Критика та герменевтика написів. Грецьке письмо. Історія грецького алфавіту. Аббревіатури, контракції, компендії. Написання цифр. Критика та герменевтика написів. Помилки та кон'єктури. Виготовлення копій, датування написів.

Читання, переклад та інтерпретація написів Північного Причорномор'я.

Література

1. Корпус Боспорских надписей. – М.-Л. : Изд-во «Наука», 1965. – 950 с.
2. Соломоник Э.И. Древние надписи Крыма / Элла. Исааковна Соломоник. – К. : «Наук. Думка», 1988. – 112 с.
3. Фёдорова Е. В. Введение в латинскую эпиграфику / Елена Васильевна Фёдорова. – М. : Изд.-во Моск. Ун-та, 1982. – 256 с.
4. *Inscriptiones antiquae orae septentrionalis Ponti Euxini Graecae et Latinae* / ed. V. V. Latyschew. – Petropoli, 1916. – Vol. I, ed.2.
5. Новосадский Н. И. Греческая эпиграфика / Н. И. Новосадский. М., 1915. – 245 с.

Затверджено Вченою радою факультету іноземних мов.

Протокол № 6 від 27 січня 2016 р.

Голова Вченої ради

В.Т. Сулим

ЗРАЗКИ ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ

(ОКР «Магістр»/«Спеціаліст» ; спеціальність “«Латинська, старогрецька, грецька мова та антична література»”)

TEST I

I. Виконайте завдання:

1.1.

1. Яке з наведених дієслів має значення «рахувати»: (.....)

1) nomino; 2) numero; 3) pono; 4) lego.

2. Знайдіть антонім до прикметника **angustus**. (.....)

1) latus; 2) brevis; 3) acer; 4) humilis.

3. Який із наведених іменників має значення «чутка»: (.....)

1) clamor; 2) solitudo; 3) fama; 4) custodia.

1.2.

1. Визначте серед наведених дієслів те, яке має значення «населяти»: (.....)

1) φυλάττω 2) κτίζω 3) οίκέω 4) μένω

2. Визначте пропущений прикметник у наступному реченні:

Ὡς δὲ Σκύθαι λέγουσι, ... πάντων ἐθνέων εἶναι τὸ σφέτερον

1) νεώτατον 2) ἔσχατον 3) πρεσβύτερον 4) δεύτερον

3. Назвіть синонім до іменника ἡ γῆ: (.....)

1) τό ὄρος 2) τό πεδίων 3) ὁ χθών 4) ἡ ἐπιφάνεια

1.3. Виконайте завдання:

1. У реченні "Alii proelio virum Latinum cum Aenea, deinde adfinitatem tradunt" на місці ħкрапок поставте правильну дієслівну форму: (.....)

1) tenuisse; 2) iunxisse; 3) quaerere; 4) dici.

2. Який з прикметників утворює ступені порівняння суплетивно: (.....)

1) malus; 2) pulcher; 3) utilis; 4) avidus.

1.4. Виконайте завдання:

1. Яку з наведених форм вжито в imperfectum indicativi medii ? (.....)

1) τυφλοῦσι 2) ἐπετράφη 3) ἦντιοῦντο 4) ἔμαθον

2. Яку відмінкову форму іменника πτερόν пропущено у реченні: (.....)

... γὰρ καὶ τὴν γῆν καὶ τὸν ἡέρα εἶναι πλέον

1) πτεροῦ 2) πτερῶ 3) πτερῶν 4) πτεροῖς

1.5. Виконайте завдання:

1. У реченні «Dicunt Aeneam apud Latinum in hospitio fuisse» визначіть синтаксичну конструкцію: (.....)

1) supinum; 2) gerundium; 3) accusativus cum infinitivo; 4) ablativus absolutus.

2. Вкажіть тип складнопідрядного речення «Cum duplex numerus Romulo se ostendisset, sua multitudo consulaverat»: (.....)

1) cum temporale; 2) cum historicum; 3) cum causale; 4) cum iterativum.

3. Вкажіть тип виділеного відмінка у реченні "In variis voluntatibus regnari tamen omnes volebant, libertatis dulcedine nondum experta": (.....)

1) locativus; 2) ablativus loci; 3) ablativus separationis; 4) ablativus copiae;

1.6. Виконайте завдання:

1. Визначте синтаксичну функцію генетива у виразі: Σκύθας πολέμῳ πιεσθέντας ὑπὸ Μασσαγετέων (.....)

1). genetivus possessivus 2). genetivus obiectivus 3). genetivus auctoris 4). genetivus comparationis

2. Визначте тип підрядного речення ἐπεὰν δὲ ἴδωνται μάστιγας ἀντὶ ὀπλῶν ἔχοντας, οὐκ ὑπομένουσι □ (...)

1). причинове 2). додаткове 3). часове 4). наслідкове

3. Визначте функцію дієприкметника в реченні οἱ δ' ἐκπλαγέντες τῷ γινομένῳ τῆς μάχης τε ἐπελάθοντο καὶ ἔφευγον

1). participium attributivum 2). participium coniunctum

3). participium praedicativum 4). субстантивований дієприкметник

1.7. Виконайте завдання:

1. Назвіть синонім до прислівника «δίπλα»

1) μακριά 2) πίσω 3) κοντά 4) μπροστά

2. Визначте пропущене дієслово у реченні:

Σήμερα έχουμε να τα μαθήματά μας.

1) διαβάσουμε 2) χάσουμε 3) καθίσουμε 4) φτάσουμε

3. Визначте пропущений іменник у реченні:

Σπάνια πηγαίνω στο κέντρο για, γιατί στη γειτονιά μου υπάρχουν πολλά μαγαζιά.

1) εξέταση 2) βόλτα 3) ψώνια 4) ραντεβού

II. Виконайте завдання:

2.1

1. До якого періоду у розвитку латинської мови належить творчість Плавта? (.....)

1) раннього; 2) класичного; 3) післякласичного; 4) пізнього

2. Вимова дифтонга ae як e остаточно закріпилась у: (.....)

1) I ст. до н.е.; 2) I ст. н.е.; 3) III-IV ст. н.е.; 4) V ст. н.е.

2.2

3. Dativus pluralis іменників атематичної відміни має закінчення - εσσι в діалекті: (.....)

1) іонійському 2) дорійському 3) еолійському 4) аттічному

2.3

1. Література епохи еллінізму представлена творчістю: (.....)

1) Теокріта 2) Софокла 3) Піндара 4) Арістофана

2. Назвіть трагедію, автором якої є Евріпід: (.....)

1) Антігона 2) Прометей закутий 3) Благальниці 4) Медея

2.4

1. Поет Тібул творив у жанрі (.....)

1) римського епосу 2) римської драми 3) римської сатири 4) римської елегії

2.5

1. Що означає η επιγραφή?

1) те, що вирізьблено на твердому матеріалі 2) література

3) назва поетичного жанру

4) твір мистецтва

III.

3.1 Виконайте завдання:

1. Що початково розуміли під словом «культура»: (.....)

1) створення штучної природи

2) способи обробітку землі

3) правила поведінки в суспільстві

4) поєднання музичної і гімнастичної освіти

3.2

1. З якою наукою методика пов'язує вивчення латинської мови як історичної категорії ?

1) історією

2) психологією

3) мовознавством

4) філософією

2. Яку граматичну тему слід пояснювати тільки в аудиторії ?

1) V відміна іменників 2) основи і основні форми дієслова

3) числівники 4) особові займенники

3.3

1. Знайдіть правильний переклад уривку *ἀλλὰ καὶ σοῦ πάλα θαυμάζω αἰσθάνομενος ὡς ἠδέως καθεύδεις*

1) але давно тобі милуюся, спостерігаючи як солодко ти спиш.

2) але вже давно милувався, як ти приємно граєш на кіфарі.

3) але давно тобі милувався, тому що спостерігав, як ти мудро розмірковуєш.

4) але давно я тобою милуюся, слухаючи, як гарно ти співаєш.

TEST II

I.

1.1. Виконайте завдання:

1. Назвіть антонім до прикметника «**laetus**»: (.....)

1) tristis; 2) crudelis; 3) avidus; 4) languidus.

2. Знайдіть синоніми до іменника "**proelium**": (.....)

1) certamen; 2) pugna; 3) bellum; 4) imperium.

3. Які з наведених іменників мають значення «**військо**»: (.....)

1) acies; 2) manus; 3) ala; 4) cornu.

1.2. Виконайте завдання:

1. Серед наведених назвіть іменник, який відноситься до ЛСГ «**зброя**»: (.....)

1) ὁ τάφος 2) ἡ αἰχμή 3) ὁ νομάς 4) ὁ νεότης

2. Визначте пропущене дієслово у наступному реченні: (.....)

Ἦπλους μὲν δὴ ταύτας ἀλικομένας ἐνθάδε ... τοι ἐγώ, σῶστρα δὲ σὺ παρέσχες

1) ἔδωσα 2) ἔσωσα 3) ἔστησα 4) ἐπαίδευσα

3. Яке з наведених дієслів виражає почуття? (.....)

1) ἐγείρω 2) σώζω 3) θαυμάζω 4) ἀμαρτάνω

1.3. Виконайте завдання:

1. Які з наведених прикметників утворюють найвищий ступінь за допомогою суфікса «rim»: (.....)

1) pulcher; 2) maturus; 3) incolumis; 4) laetus.

2. У реченні "Victores Aborigenes Troianique ducem Latinum" на місці крапок поставте правильну дієслівну форму: (.....)

1) appellant; 2) mansit; 3) amisere; 4) iunxit.

1.4. Виконайте завдання:

1. Визначте, які форми іменників λόγος та ἔργον відповідають їх функції у наведеному реченні: (.....)

Τὸν δὲ Ὀκεανὸν ... μὲν λέγουσι ἀπὸ ἡλίου ἀνατολέων ἀζάμενον γῆν περὶ πᾶσαν ῥέειν, ... δὲ οὐκ ἀποδείκνυσι

1) λόγου – ἔργου 2) λόγῳ– ἐργῳ 3) λόγον – ἔργον 4) λόγοι – ἔργα

2. Яке з наведених слів вжито у формі praesens indicativi activi ? (.....)

1) ἐκτυφλοῦσι 2) ὠνόμασαν 3) ἴδονται 4) ἐνόμιζον

1.5. Виконайте завдання:

1. Визначіть тип виділеного відмінка у реченні "Et mulcere dedit fluctus et tollere vento":(.....)

1).ablativus causae 2).ablativus copiae 3).locativus 4).ablativus instrumenti

2. Яка синтаксична конструкція виступає у реченні: "Haec ubi dicta, cavum conversa cuspidem montem impulit in latus": (.....)

1) supinum;2) gerundium;3). abl. absolutus;4) nom. cum infinitivo

3. Який тип складнопідрядного речення вжитий у реченні "Exercitus Albanus inclamat, uti opem ferant fratri":(.....)

1) ut finale;2) ut obiectivum;3) ut temporale;4) ut consecutivum;

1.6. Виконайте завдання:

1. Визначте синтаксичну функцію генетива у виразі: πτερῶν γὰρ τὴν γῆν εἶναι πλέον (.....)

1). genetivus possessivus 2). genetivus obiectivus 3). genetivus auctoris 4). genetivus copiae

2. Який прийменник пропущено у реченні: (.....)

... ὄνυχος λέοντα γινώσκομεν

1) εἰς 2) ἀπὸ 3) ἐξ 4) μετὰ

3. Визначте тип підрядного речення Τὴν δὲ φάσαι ἐωυτὴν ἔχειν καὶ οὐκ ἀποδώσειν ἐκείνῳ πρὶν ἢ οἱ μυχθῆ

1). причинове 2). додаткове 3). часове 4). наслідкове

1.7. Виконайте завдання:

1. Який з наведених виразів має значення «Успіху!»: (.....)

- 1) καλό ταξίδι! 2) καλή όρεξη! 3) καλή επιτυχία! 4) καλή διασκέδαση!

2. Знайдіть зайве слово у низці слів:

- 1) καρπούζι 2) πεπόνι 3) μαχαίρι 4) αγγούρι

3. Визначте пропущене слово у реченні:

Το αυτοκίνητο έτρεχε με μεγάλη

- 1) ταχύτητα 2) τεχνολογία 3) χαρά 4) οικονομία

II. Виконайте завдання:

2.1

1. Яке фонетичне явище представлено у наступному випадку cloaca > coacīa? (.....)

- 1) анаптика; 2) синкопа; 3) епентеза; 4) метатеза

2.2

7. Якого закінчення у грецькій мові не може мати атематичний інфінітив активного стану? (.....)

- 1) ειν 2) ναι 3) μεναι 4) μεν

8. Від якого відмінка походить закінчення – oisi у Dativus pluralis II відміни? (.....)

- 1). інструменталія 2). аблатива 3). локатива 4). Аккузатива

2.3

1. Назвіть представника грецької ямбічної поезії : (.....)

- 1) Алкей 2) Вакхлід 3) Архілох 4) Теогнід

2.4

1. Творцем латинського епістолярного жанру вважають: (.....)

- 1) М.Т. Варрона 2) М.Т. Ціцерона 3) Салюстія 4) Корнелія Непота

2. Хто своєю літературною працею започаткував римську літературну прозу? (.....)

- 1) Г.Ю. Цезар 2) Гай Ацілій 3) Квінт Фабій Піктор 4) Тіт Лівій

2.5

1. Хто автор підручника грецької епіграфіки Greek Epigraphic ?

- 1) А. Кальдеріні 2) А. Вудхед 3) М. Гвардуччі 4) Г. Кляффенбах

III.

3.1 Виконайте завдання:

1. Як називається одне із центральних понять античної культури, що означає гармонію зовнішнього і внутрішнього: (.....)

- 1) калокагатія 2) мімесіс 3) катарсис 4) канон

3.2

1. Якою була мета вивчення латинської мови в період з 476 по 1456 р. р. ?

- 1) loqui et scribere
2) loqui et scribere + двосторонній переклад
3) legere et intellegere
4) loqui et intellegere

2. З якої розумової операції слід починати переклад тексту ?

- 1) групувати слова на основі формально-змістових показників
2) перекласти підмет і присудок
3) проаналізувати дієслово в особовій формі
4) перекласти підмет

3.3

1. Визначте стилістичну фігуру у виразі ἐν τῇ νῦν **παρεστῶση** συμφορῆς

1. Персоніфікація 2. Еліпсис 3. Хіазм 4. Гомеотелевтон

ПРИМІТКА : завдання розділу I (підрозділи 1.1, 1.2, 1.7) оцінюються в 1 бал, розділу I (підрозділи 1.3- 1.6) – в 2 бали, розділу II – в 2 бали, розділу III (підрозділ 3.1) – в 1 бал, розділу III (підрозділи 3.2, 3.3) – в 2 бали.

КЛЮЧІ

до зразків тестових завдань

ТЕСТ I

1.1. – 2,1,3

1.2. – 3,3,3

1.3. – 2,1

1.4. – 3,3

1.5. – 3,2,2

1.6. – 3,3,4

1.7. – 3,1,3

2.1. – 1,3

2.2. – 3

2.3. – 1,4

2.4. – 4

2.5. - 1

3.1. – 2

3.2. – 3,2

3.3. - 1

ТЕСТ II

1.1. – 1,3,1

1.2. – 2,1,3

1.3. – 1,1

1.4. – 2,1

1.5. – 4,3,2

1.6. – 4,3,3

1.7. – 3,3,1

2.1. – 4

2.2. – 1,3

2.3. – 3

2.4. – 2,3

2.5. - 2

3.1. – 1

3.2. – 1,3

3.3. - 1